

Quicksan Brzo-bedrijven

Steekproef 2011

30 juni 2011

Colofon

VROM-Inspectie
Directie Uitvoering
Programma Prioritaire bedrijven

Nieuwe Uitleg 1
2514 BP Den Haag

Postbus 16191
2500 BD Den Haag

Publicatienummer: VI-2011-94

Deze publicatie is te downloaden via www.vrominspectie.nl

Deze publicatie is het resultaat van gezamenlijk onderzoek van:

- de VROM-Inspectie (Brzo) en
- de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (rampbestrijdings- en communicatieplannen).

Inhoud

Samenvatting	4
1 Inleiding	8
1.1 Aanleiding	8
1.2 Leeswijzer	8
1.3 Besluit risico's zware ongevallen	8
1.4 Wet veiligheidsregio's en planvorming	10
2 Opdracht en onderzoeksmethodiek	11
2.1 Opdracht.....	11
2.2 Werkwijze	11
2.3 Afbakening	12
3 Bevindingen	13
3.1 Bedrijveselectie.....	13
3.2 Naleving door bedrijven	13
3.3 Aard van de overtredingen	14
3.4 Toezicht en handhaving	14
3.4.1 Tijdigheid inspectierapport	14
3.4.2 Handhaving	15
3.5 Wet veiligheidsregio's en planvorming	17
3.6 Slotbeschouwing	18
4 Conclusies	19
Bijlage 1. Motie van Tongeren.....	21
Bijlage 2. Resultaten per bedrijf	22
Bijlage 3. Criteria, bedrijveselectie en toetsingskader	24

Samenvatting

Aanleiding

Na de grote brand bij het bedrijf Chemie-Pack in Moerdijk op 5 januari 2011 is door de Tweede Kamer een spoeddebat aangevraagd. Tijdens dit spoeddebat op 13 januari 2011 is een motie aangenomen, motie 80 van het Tweede Kamerlid Van Tongeren, waarin wordt verzocht om een quickscan uit te voeren naar bedrijven in dezelfde gevaarcategorie als Chemie-Pack. Tevens is daarin verzocht om te beoordelen of de handhaving op orde is en hoe het is gesteld met de rampbestrijdings- en communicatieplannen voor deze bedrijven.

Onderzoek

Als vertrekpunt voor de quickscan zijn alle bedrijven in Nederland genomen die vallen onder de wetgeving voor bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen: het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (Brzo). Het deel van de quickscan dat betrekking heeft op de naleving van het Brzo door de bedrijven en de handhaving door het bevoegd gezag is uitgevoerd door de VROM-Inspectie (VI), in samenwerking met de overheidsorganisaties die deelnemen in het programma LAT Risicobeheersing Bedrijven*. Het deel dat betrekking heeft op de rampbestrijdings- en de communicatieplannen is uitgevoerd door de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV).

De quickscan is opgedeeld in twee fasen. In fase 1 is een eerste selectie gemaakt van bedrijven die net als Chemie-Pack vallen onder het Brzo. Deze selectie is gemaakt op basis van informatie die op 15 februari 2011 was opgenomen in de online Brzo-database, de zogenoemde Inspectieruimte Brzo. De uitkomsten van fase 1 van de quickscan zijn door staatssecretaris Atsma gerapporteerd in de brief aan de Tweede Kamer van 18 maart 2011. In deze brief is onder meer toegezegd dat de VI in fase 2 het bevoegd gezag zal verzoeken informatie te verstrekken over de actuele naleving van het Brzo door deze bedrijven en over de in de gang gezette handhavingacties.

In fase 2 is allereerst de definitieve bedrijveselectie gemaakt. Dat heeft geresulteerd in 27 bedrijven, waarvan tenminste twee relevante elementen van het veiligheidbeheersysteem (VBS) tijdens een Brzo-inspectie in 2009 en/of 2010 het oordeel 'slecht' kregen. Vervolgens is gekeken naar de wijze waarop de bedrijven opvolging geven aan geconstateerde gebreken in het VBS en naar de wijze waarop het bevoegd gezag op basis van het oordeel 'slecht' de handhaving heeft ingezet.

Informatie over de handhaving bij Brzo-bedrijven is alleen bij de Arbeidsinspectie centraal beschikbaar. Handhavinginformatie van het Wabo bevoegd gezag milieu en de brandweer is niet centraal beschikbaar. Deze is voor de 27 bedrijven opgevraagd bij de gemeente, de provincie en de brandweer.

Ook is op basis van informatie van de betrokken veiligheidsregio's in beeld gebracht of de rampbestrijdings- en de crisiscommunicatieplannen die betrekking hebben op deze bedrijven op orde zijn.

* De Arbeidsinspectie, het Wabo bevoegd gezag milieu, de brandweer en de waterkwaliteitsbeheerders werken samen met de brancheorganisaties van de bedrijven in het programma 'Landelijke Aanpak Toezicht (LAT) Risicobeheersing Bedrijven' aan de optimalisering van het toezicht bij bedrijven met gevaarlijke stoffen.

Resultaten

Naleving door bedrijven (op basis van door het bevoegd gezag aangeleverde informatie)

Bij de 27 onderzochte Brzo-bedrijven zijn door het bevoegd gezag één of meer overtredingen vastgesteld in de jaren 2009 en/of 2010. In 2009 is dat bij 17 bedrijven het geval en in 2010 eveneens bij 17 bedrijven. Bij 7 bedrijven zijn zowel in 2009 als in 2010 overtredingen vastgesteld.

- Van de 17 bedrijven met overtredingen uit 2009 zijn er 11 die alle overtredingen hebben opgeheven, zodat er nog zes bedrijven resteren waarbij de overtredingen op dit moment nog niet aantoonbaar zijn opgeheven.
- Van de 17 bedrijven met overtredingen uit 2010 zijn er 8 bedrijven die alle overtredingen hebben opgeheven. Hier resteren nog 9 bedrijven met openstaande overtredingen.

Aard van de overtredingen

De overtredingen zijn te omschrijven als tekortkomingen in het VBS. Geconstateerd zijn onder andere een niet actueel noodplan, een onvolledige risico-identificatie, het ontbreken van een onderhoudsmanagementsysteem en het ontbreken van een procedure voor analyse van ongevallen en 'bijna-ongevallen'. Dit leidt tot de conclusie dat het betreffende bedrijf de risico's onvoldoende in beeld heeft of onvoldoende beheerst.

Handhaving door bevoegd gezag

Een oordeel 'slecht' van het Brzo-inspectieteam resulteert in het benoemen van een overtreding. Bij alle 27 bedrijven wordt door het bevoegd gezag op basis van de overtreding vervolgens handhaving ingezet.

Op dit moment is bij in totaal 12 bedrijven met openstaande overtredingen het handhavingstraject nog niet afgerond.

- Er zijn zes bedrijven waarvan de overtredingen uit 2009 nog niet aantoonbaar zijn opgeheven. Hier is sprake van lopende handhavingstermijnen. Eén bedrijf valt inmiddels als gevolg van een vergunningswijziging niet langer onder het Brzo. Ondanks het feit dat naleving van het Brzo in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de bedrijven is, is in deze gevallen geconstateerd dat het bevoegd gezag onvoldoende heeft gehandhaafd op de termijnen die aan het bedrijf zijn opgelegd.
- Bij negen bedrijven waarbij in 2010 overtredingen zijn vastgesteld lopen eveneens nog handhavingstermijnen of is een hercontrole gepland.
- Er zijn drie bedrijven waar zowel in 2009 als 2010 overtredingen zijn geconstateerd.

Bij de inzet van handhaving start elk bevoegd gezag veelal met de inzet van relatief lichte instrumenten, zoals een waarschuwing, een eis of een ambtelijke handhavingbrief (88% van de gevallen). Waar dat nodig wordt geacht door het bevoegd gezag worden ook zwaardere instrumenten ingezet, zoals een dwangsom of preventieve stillegging (12% van de gevallen).

Rampbestrijdings- en crisiscommunicatieplannen

De Wet veiligheidsregio's is op 1 oktober 2010 van kracht geworden. Hiermee wordt de veiligheidsregio als bevoegd gezag aangewezen; voorheen was dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente. Nog niet alle bedrijven zijn door de veiligheidsregio's aangeschreven en beoordeeld op de noodzaak om over een aangewezen bedrijfsbrandweerorganisatie te beschikken. Als 'nieuw bevoegd gezag'

ontwikkelen de veiligheidsregio's momenteel het beleid om alle bedrijven op deze noodzaak te beoordelen.

Bij 5 van de 14 Brzo-bedrijven waarvoor een rampbestrijdingsplan moet zijn vastgesteld, is dat plan op dit moment nog niet beschikbaar. Dit zijn drie chroombedrijven die sinds 2009 VR-plichtig zijn, één bedrijf met vetopslag en één bedrijf waarover heeft het gemeentebestuur in het verleden het expliciete besluit genomen heeft om geen rampbestrijdingsplan op te stellen.

De specifieke risico- en crisiscommunicatieplannen zijn nog niet beschikbaar. Op basis van de Wet veiligheidsregio's dienen deze uiterlijk op 1 oktober 2011 door de veiligheidsregio's te zijn vastgesteld.

Conclusies

Toezichtinformatie over Brzo-bedrijven is centraal beschikbaar in de landelijke Brzo-inspectie database. Dat is echter niet het geval voor informatie over de handhaving door het bevoegd gezag. Daarmee ontbreekt de mogelijkheid om snel een actueel en landelijk beeld te presenteren van de naleving door en handhaving bij deze bedrijven.

In de quickscan is het oordeel van het Brzo-inspectieteam over het VBS van de bedrijven beschouwd als een belangrijke indicator voor de borging van de veiligheid. De 27 geselecteerde bedrijven zijn bedrijven waarvan in 2009 en/of 2010 tenminste twee elementen van het VBS als 'slecht' zijn beoordeeld. Er heeft geen beoordeling plaatsgevonden van de naleving van andere voorschriften van het Brzo of van andere regelgeving.

De resultaten geven een beeld van de borging van de veiligheid van Brzo-bedrijven in de onderzochte periode.

Om een breder inzicht te krijgen in de veiligheids situatie bij deze bedrijven is aanvullende en actuele informatie noodzakelijk, ondermeer over de aard en het nalevinggedrag van het bedrijf en over de ligging van het bedrijf ten opzichte van kwetsbare bestemmingen. Ook het feit of waar nodig het bedrijfsbrandweerrapport is beoordeeld en of er een rampbestrijdingsplan aanwezig is, speelt daarbij een rol.

Een oordeel 'slecht' van het Brzo-inspectieteam leidt tot het benoemen van een overtreding door het bevoegd gezag. Vervolgens leiden alle overtredingen tot de inzet van handhaving. Daarmee wordt door het bevoegd gezag gehandeld conform de landelijk afgesproken toezichtmethodiek.

Van de 27 bedrijven met overtredingen zijn er nog 12 bedrijven met openstaande overtredingen. Bij deze bedrijven lopen de handhavingstermijnen nog of is inmiddels een hercontrole gepland. Daarvan zijn er zes bedrijven waarbij overtredingen uit 2009 op dit moment nog niet aantoonbaar zijn opgeheven. Deze bedrijven hebben de overtredingen niet binnen een jaar opgeheven. Daarnaast zijn bij deze bedrijven de handhavingstermijnen door het bevoegd gezag onvoldoende bewaakt.

Over de inzet van de verschillende handhavinginstrumenten ontbreken op dit moment landelijke afspraken. Een landelijke handhavingstrategie is binnen het programma LAT Risicobeheersing Bedrijven in voorbereiding. Niet voor alle bedrijven waarvoor een rampbestrijdingsplan door de veiligheidsregio moet worden opgesteld, is dat ook daadwerkelijk beschikbaar. In die gevallen wordt

door de betrokken veiligheidsregio's voorrang gegeven aan bedrijven met een hoger risicoprofiel.

Specifieke risico- en crisiscommunicatieplannen voor Brzo-bedrijven zijn nog niet beschikbaar. Voor de crisiscommunicatieplannen werken de veiligheidsregio's in de invoeringsfase van de Wet veiligheidsregio's nog met de bestaande algemene plannen.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Naar aanleiding van de grote brand bij Chemie-Pack in Moerdijk op 5 januari 2011 is door de Tweede Kamer tijdens een spoeddebat op 13 januari 2011 een motie aangenomen. In deze motie 80 van het Tweede Kamerlid Van Tongeren c.s. is de regering verzocht om een quickscan uit te voeren naar bedrijven in dezelfde gevaarcategorie als Chemie-Pack (bijlage 1). Tevens is de regering verzocht om te beoordelen of de handhaving bij deze bedrijven op orde is en hoe het is gesteld met de rampbestrijdings- en communicatieplannen.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 1 beschrijft het Besluit risico's zware ongevallen en de Wet veiligheidsregio's. In hoofdstuk 2 wordt de opdracht en de aanpak van de quickscan beschreven. Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de resultaten en in hoofdstuk 4 worden de conclusies getrokken.

Er zijn drie bijlagen toegevoegd. Bijlage 1 geeft de tekst van de motie van Tongeren c.s., bijlage 2 presenteert een overzicht van de resultaten per bedrijf en in bijlage 3 worden de bedrijvenselectie en het toetsingskader beschreven.

1.3 Besluit risico's zware ongevallen

Het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (Brzo) integreert wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, externe veiligheid en rampenbestrijding in één juridisch kader. Het doel van het Brzo is om de kans op een zwaar ongeval of een ramp zo klein mogelijk te maken en het effect zoveel als mogelijk te beperken. Het besluit is de Nederlandse uitwerking van de Europese Seveso II-richtlijn, die elke lidstaat verplicht om inspecties uit te voeren bij bedrijven die werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Bedrijven die als Brzo-bedrijf zijn aangemerkt zijn primair verantwoordelijk voor de veiligheid met betrekking tot het omgaan met gevaarlijke stoffen binnen de eigen organisatie. Ze moeten aantonen dat zij alle maatregelen treffen die nodig zijn om het vrijkomen van gevaarlijke stoffen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor mens en milieu te beperken. Zij zijn verplicht om een veiligheidsbeheersysteem (VBS) te hebben. Daarnaast wordt in het Brzo de wijze waarop de overheid daarop moet toezien geregeld.

Afhankelijk van de hoeveelheid gevaarlijke stoffen die op basis van de vergunning aanwezig mogen zijn op het terrein van de inrichting, is het Brzo al dan niet op een bedrijf van toepassing. Hierbij worden twee drempels gehanteerd:

- Indien de lage drempel wordt overschreden, maar de hoge niet, dan is het Brzo van toepassing volgens het licht regime. Het bedrijf valt dan onder het Preventiebeleid zware ongevallen (Pbzo) en wordt aangeduid als Pbzo-bedrijf.
- Indien de hoge drempel wordt overschreden, dan is het Brzo van toepassing volgens het zware regime en is het bedrijf verplicht om een veiligheidsrapport (VR) op te stellen. Het bedrijf wordt dan aangeduid als VR-bedrijf.

Veiligheidsbeheersysteem (VBS)

Een belangrijke eis uit het Brzo is het opstellen van een VBS. Hiermee moet een bedrijf op verplichte onderdelen de eigen veiligheidorganisatie formuleren, invoeren en borgen. Het verplichte deel van het VBS bestaat uit acht elementen, aangegeven met a t/m h.

- a. Pbzo en samenhang beheerssystemen.
- b. De organisatie en de werknemers.
- c. Identificatie gevaren en beoordeling van risico's.
- d. Beheersing van de uitvoering.
- e. Wijze waarop wordt gehandeld bij wijzigingen.
- f. Planning voor noodsituaties.
- g. Toezicht op de prestaties.
- h. Audits en beoordeling.

Aangezien het hier om doelvoorschriften gaat, zijn de bedrijven vrij om te bepalen hoe zij elk van de elementen invullen. Met de invulling dient wel het beoogde doel te worden bereikt.

Bedrijven en categorieën

In Nederland vallen verdeeld over het hele land ruim 400 bedrijven onder de werking van het Brzo. Ze variëren van eenvoudige opslagbedrijven tot complexe chemische procesindustrie (bijvoorbeeld raffinaderijen). De hoeveelheid gevaarlijke stoffen die aan een bedrijf is vergund, is bepalend voor het al dan niet van toepassing zijn van het Brzo. Het aantal Brzo-bedrijven is daardoor niet statisch maar verandert regelmatig als gevolg van het opstarten, uitbreiden of staken van bedrijfsactiviteiten.

Voor de Brzo-bedrijven zijn drie overheidsinstanties als toezichthouder betrokken. De Arbeidsinspectie is toezichthouder voor het Brzo op basis van de Arbeidsomstandighedenwet en de brandweer is toezichthouder op basis van de Wet veiligheidsregio's. Ten slotte is een provincie of gemeente toezichthouder op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Dit laatste wordt bepaald door de Wabo en dus niet door het Brzo zelf. Op 15 februari 2011 waren er 416 Brzo-bedrijven geregistreerd. Daarvan valt 55% onder provinciaal bevoegd gezag Wabo en 45% onder gemeentelijk bevoegd gezag Wabo.

Toezicht en handhaving

De Arbeidsinspectie, brandweer, het Wabo bevoegd gezag milieu en de waterkwaliteitsbeheerders werken samen met de brancheorganisaties van de bedrijven in het programma 'Landelijke Aanpak Toezicht (LAT) Risicobeheersing Bedrijven'. Het programma LAT streeft naar een optimale risicobeheersing bij bedrijven op het gebied van veiligheid, arbeidsomstandigheden, milieu en water. Binnen dit programma zijn afspraken gemaakt over de planning en uitvoering van Brzo-inspecties om te komen tot een zo efficiënt en eenduidig mogelijk toezicht.

Bij het toezicht zijn ongeveer 200 specialistische inspecteurs betrokken van drie overheidsinstanties: brandweer, Arbeidsinspectie en Wabo bevoegd gezag milieu (gemeente of provincie, ondersteund door de waterkwaliteitsbeheerders). Bij een Brzo-inspectie vormen de drie overheidsinstanties gezamenlijk één inspectieteam. Het Wabo bevoegd gezag milieu heeft hierin een coördinerende rol. Bij overtredingen maakt het inspectieteam, afhankelijk van de aard van de overtredingen en de handhavende bevoegdheden, onderling een afspraak door wie welke handhavinginstrumenten worden ingezet. De eventuele handhaving die uit de inspecties voortvloeit, valt onder de autonomie van de betreffende overheidsinstantie. Over de inzet van handhavinginstrumenten zijn nog geen

landelijke afspraken gemaakt. Deze worden momenteel door het programma LAT Risicobeheersing Bedrijven voorbereid.

De betrokken overheidsinstanties maken bij het Brzo-toezicht gebruik van een gezamenlijke inspectiemethode, de zogenoemde Nieuwe Inspectiemethodiek (NIM). De NIM draagt bij aan een betere en meer geïntegreerde overheidsprestatie. Hierbij gaat het dan vooral om een objectief en gemotiveerd oordeel over het door het bedrijf gevoerde preventiebeleid voor zware ongevallen, over het VBS en over de beheersmaatregelen. Alle werkafspraken over de gezamenlijke inspectiemethode zijn vastgelegd in de openbare Werkwijzer Brzo II.

Tijdens een Brzo-inspectie worden niet steeds alle VBS-elementen beoordeeld. Er wordt een planmatige cyclus van vijf jaar gehanteerd. In deze periode van vijf jaar moet ieder element tenminste eenmaal worden beoordeeld. Tijdens een inspectie wordt steekproefsgewijs beoordeeld in hoeverre activiteiten en beheersmaatregelen die betrekking hebben op de elementen op papier zijn vastgelegd (*gedocumenteerd*), in hoeverre ze geschikt zijn voor het doel (*geschikt*) en in hoeverre ze daadwerkelijk aanwezig zijn (*geïmplementeerd*). Daarbij worden vier oordelen gehanteerd: 'goed', 'redelijk', 'matig' en 'slecht'. Wanneer een VBS-element tijdens de inspectie niet onderzocht is, dan is het 'niet beoordeeld'.

Bij het oordeel 'slecht' dient handhaving te worden ingezet. Dat geldt ook voor het oordeel 'matig', tenzij het inspectieteam beargumenteert waarom van handhaving kan worden afgezien. Bij de oordelen 'redelijk' en 'goed' voldoet het onderzochte element aan de eisen van het Brzo.

1.4 Wet veiligheidsregio's en planvorming

Met de invoering van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) per 1 oktober 2010 is de veiligheidsregio het bevoegd gezag voor bedrijven die door artikel 31 van deze wet kunnen worden aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig. Voorheen was dat geregeld in de Brandweerwet 1985. Deze bevoegdheid was toen neergelegd bij het college van burgemeester en wethouders.

In het Besluit veiligheidsregio's is nader uitgewerkt welke bedrijven onder artikel 31 van de Wvr vallen; dit betreft onder andere de Brzo-bedrijven. De bedrijven met een VR-verplichting dienen een bedrijfsbrandweerrapport op te stellen. Op basis van dit bedrijfsbrandweerrapport beoordeelt het bevoegd gezag of een aanwijzing noodzakelijk is. Bedrijven kunnen als bedrijfsbrandweerplichtig worden aangewezen wanneer het bedrijf een bijzonder gevaar voor de omgeving kan opleveren. In de bedrijfsbrandweeraanwijzing kan het bevoegd gezag voorwaarden stellen aan de personele en materiële sterkte van een bedrijfsbrandweerorganisatie.

Voor alle risico's in een veiligheidsregio moet het bestuur een risico-inventarisatie uitvoeren en een risicoprofiel opstellen. Op basis van het risicoprofiel besluit de veiligheidsregio in hoeverre er voor de beheersing van de aanwezige risico's aanvullende maatregelen getroffen moeten worden. Deze worden uitgewerkt in het beleidsplan en opgenomen in het crisisplan, waarin de organisatie voor de brandweertzorg, de rampenbestrijding en crisisbeheersing is geregeld. Naast deze algemene documenten beschikt de veiligheidsregio over een dekkingsplan en moeten rampbestrijdingsplannen zijn opgesteld voor die Brzo-bedrijven, waarvan in het kader van de omgevingsvergunning een VR beschikbaar moet zijn. Het VR levert de basisinformatie voor de plannen die de veiligheidsregio moet opstellen voor risico- en crisiscommunicatie.

2 Opdracht en onderzoeksmethodiek

2.1 Opdracht

Door middel van de resultaten van de quickscan is een invulling gegeven aan motie 80 van het Tweede Kamerlid Van Tongeren c.s.. In deze motie is de regering verzocht om via een quickscan snel in kaart te brengen op welke plekken het risico van een soortgelijke brand als bij Chemie-Pack aanwezig is en of de crisisplannen en de handhaving daar op orde zijn. Tevens is de regering verzocht om in de quickscan te kijken of de communicatieplannen richting burgers adequaat zijn.

2.2 Werkwijze

De quickscan is uitgevoerd in de periode van februari tot en met juni 2011 en is verdeeld in twee fasen. In fase 1 is een eerste selectie gemaakt van bedrijven die net als Chemie-Pack vallen onder de wetgeving voor bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen: het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo). De veiligheidsituatie is vervolgens beoordeeld op basis van de mate van naleving van het Brzo. Daarbij is gekeken naar de beoordeling van het VBS van de bedrijven door het Brzo-inspectieteam. Over fase 1 van de quickscan is door staatssecretaris Atsma gerapporteerd in de brief aan de Tweede Kamer van 18 maart 2011.

Conform de toezegging in deze brief aan de Tweede kamer is in fase 2 gekeken naar de wijze waarop de geselecteerde bedrijven opvolging geven aan geconstateerde overtredingen en naar de wijze waarop het bevoegd gezag handhaving heeft ingezet. Ook is in beeld gebracht of de rampbestrijdings- en de crisiscommunicatieplannen die betrekking hebben op deze bedrijven op orde zijn.

De quickscan is uitgevoerd op basis van beschikbare informatie uit de online database van de Inspectieruimte Brzo. Op verzoek van de VI zijn op 15 februari 2011 de geaggregeerde inspectieresultaten van alle Brzo-bedrijven uit de Inspectieruimte Brzo gehaald. Op deze resultaten zijn vervolgens meerdere selecties toegepast en analyses uitgevoerd. De handhavinginformatie van de geselecteerde bedrijven is bij de Arbeidsinspectie centraal beschikbaar. Bij de betrokken gemeenten, provincies en de brandweer is deze handhavinginformatie separaat opgevraagd.

Het deel van de quickscan dat betrekking heeft op de naleving van het Brzo, het functioneren van het VBS en de handhaving door het bevoegd gezag is uitgevoerd door de VI, in nauwe samenwerking met de overheidsinstanties die deelnemen aan het programma LAT Risicobeheersing Bedrijven.

Het deel dat betrekking heeft op de rampenbestrijding en crisiscommunicatie is uitgevoerd door IOOV. Hierover is het bestuur van de 13 betrokken veiligheidsregio's schriftelijk geïnformeerd en is informatie opgevraagd. Deze veiligheidsregio's zijn aansluitend bezocht waarbij afspraken zijn gemaakt over het aanleveren van de gegevens. Meer specifiek zijn de betrokken 13 veiligheidsregio's gevraagd naar de aard van het bedrijf, de aanwijzing van een bedrijfsbrandweer, de aanwezigheid van het verplichte rampbestrijdingsplan en eventuele bijzonderheden die van het bedrijf bekend zijn.

Dit deel van de quickscan maakt deel uit van een breder onderzoek dat door IOOV wordt uitgevoerd naar de toepassing van artikel 31 van de Wvr door de veiligheidsregio's.

2.3 Afbakening

De selectie van bedrijven is tot stand gekomen op basis van de beoordeling van vijf elementen van het VBS tijdens Brzo-inspecties in 2009 en 2010. Er heeft geen beoordeling plaatsgevonden van de naleving van andere voorschriften van het Brzo of van andere regelgeving.

De gegevens uit de Inspectieruimte Brzo zijn bedoeld ter ondersteuning van de inspectieteams bij het opstellen van het inspectierapport. In combinatie met de informatie van de afzonderlijke toezichthouders geeft dit voldoende informatie om de opvolging en afhandeling van de geconstateerde overtredingen in beeld te brengen. Er is niet nagegaan of de handhaving door het bevoegd gezag in overeenstemming met de eigen handhavingstrategie heeft plaatsgevonden.

De uitspraken in deze quickscan zijn gebaseerd op:

- Resultaten van Brzo-inspecties uit 2009 en 2010 die op 15 februari 2011 waren opgenomen in de database van de Inspectieruimte Brzo.
- Het oordeel uit die Brzo-inspecties over vijf elementen van het VBS.
- Informatie van het bevoegd gezag over de handhaving.
- Informatie van de veiligheidsregio's over de rampbestrijdings- en de crisiscommunicatieplannen.

Er zijn door de VI en de IOOV in het kader van deze quickscan geen inspecties bij de bedrijven zelf uitgevoerd. Het rapport is gebaseerd op informatie die uiterlijk 31 mei 2011 was ontvangen.

De volledige feitenweergave is door de VI en de IOOV voor een controle op juistheid voorgelegd aan het betrokken bevoegd gezag.

3 Bevindingen

3.1 Bedrijveselectie

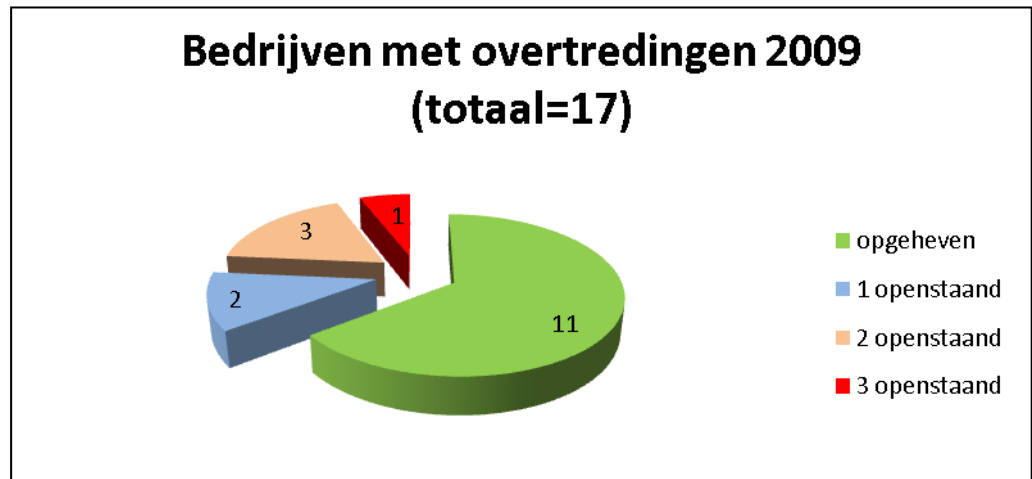
Van de totaal 416 Brzo-bedrijven zijn 27 bedrijven geselecteerd voor fase 2 op basis van het oordeel 'slecht' over tenminste twee van de vijf geselecteerde elementen van het VBS. Een overzicht van de resultaten per bedrijf wordt gegeven in bijlage 2. De selectiemethodiek is beschreven in bijlage 3.

Van deze 27 geselecteerde Brzo-bedrijven vallen er 24 onder het Wabo bevoegd gezag van een gemeente (14 VR- en 10 Pbzo-bedrijven) en vallen er 3 bedrijven onder het Wabo bevoegd gezag van een provincie (3 Pbzo-bedrijven).

3.2 Naleving door bedrijven

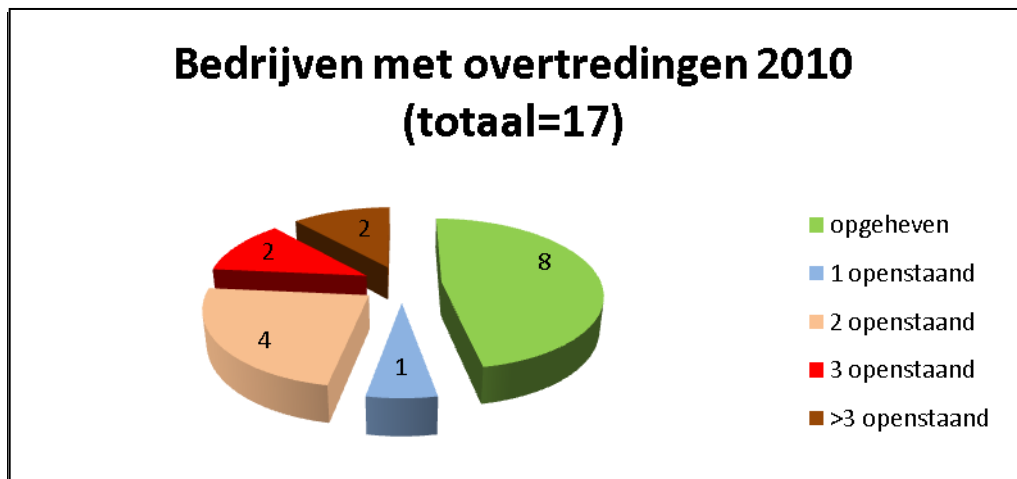
Bij alle 27 geselecteerde bedrijven heeft het bevoegd gezag in 2009 of 2010 op basis van het oordeel 'slecht' over een VBS-element één of meerdere overtredingen geconstateerd: in 2009 bij 17 bedrijven en in 2010 eveneens bij 17 bedrijven. Er zijn zeven bedrijven waarbij zowel in 2009 als in 2010 één of meerdere overtredingen zijn vastgesteld.

De onderstaande figuren geven een overzicht van het aantal bedrijven met opgeheven en openstaande overtredingen uit 2009 (figuur 1) en 2010 (figuur 2).

Figuur 1. Aantal bedrijven met opgeheven of openstaande overtredingen uit 2009.

De overtredingen uit 2009 zijn bij elf bedrijven allemaal opgeheven. Zes bedrijven hebben nog één of meer openstaande overtredingen. De overtredingen uit 2010 zijn bij acht bedrijven allemaal opgeheven. Daar resteren nog negen bedrijven met openstaande overtredingen.

Figuur 2. Aantal bedrijven met opgeheven of openstaande overtredingen uit 2010.

3.3 Aard van de overtredingen

Door het bevoegd gezag zijn in 2009 en 2010 de volgende overtredingen één of meerdere keren vastgesteld:

- Geen of onvolledige identificatie van de risico's.
- Niet actueel of niet geïmplementeerd noodplan.
- Geen werkend veiligheidsbeheerssysteem dat voldoet aan de eisen.
- Geen of onjuiste indicatoren voor de veiligheidprestatie.
- Onvoldoende borging van onderhoud aan de installaties.
- Geen of het niet uitvoeren van procedure voor beoordeling van apparatuur onder druk.
- Geen geschikte procedure voor analyse van ongevallen en 'bijna-ongevallen'.
- Geen procedure voor toezicht op de eigen prestaties.
- Onvoldoende procedures voor beheersing veilige bedrijfsvoering.
- Geen procedure voor de planning van wijzigingen in de bedrijfsvoering.
- Geen procedure voor managementreview.

Deze overtredingen zijn te beschouwen als aanzienlijke tekortkomingen van het VBS van het bedrijf.

3.4 Toezicht en handhaving

3.4.1 Tijdigheid inspectierapport

Na het uitvoeren van een Brzo-inspectie is het van belang dat het betrokken bedrijf zo spoedig mogelijk schriftelijk wordt geïnformeerd over de bevindingen van het inspectieteam. Er is daarom binnen het programma LAT Risicobeheersing Bedrijven afgesproken dat het inspectierapport binnen acht weken aan het bedrijf verzonden dient te worden.

Termijn verzending inspectierapport met overtredingen	2009	2010
< 8 weken	12	13
8-10 weken	2	1
> 10 weken	3	3

Tabel 1. Termijnen voor verzending van het Brzo-inspectierapport.

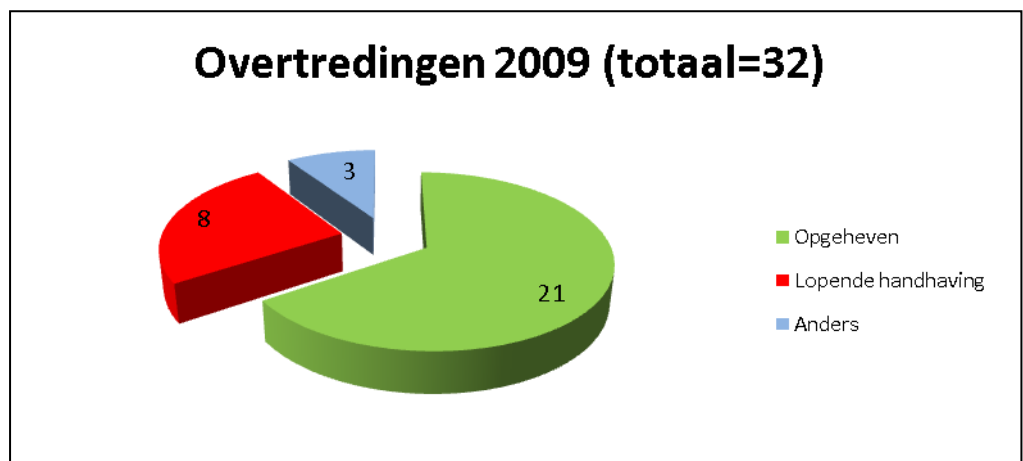
Het Brzo-inspectierapport wordt in 71% (2009) en 76% (2010) van de gevallen binnen de landelijk afgesproken termijn van acht weken aan het bedrijf verzonden. Hieruit blijkt dat het inspectierapport in de meeste gevallen binnen de afgesproken termijn wordt verzonden, maar dat het in enkele gevallen meer dan tien weken kan duren.

3.4.2 Handhaving

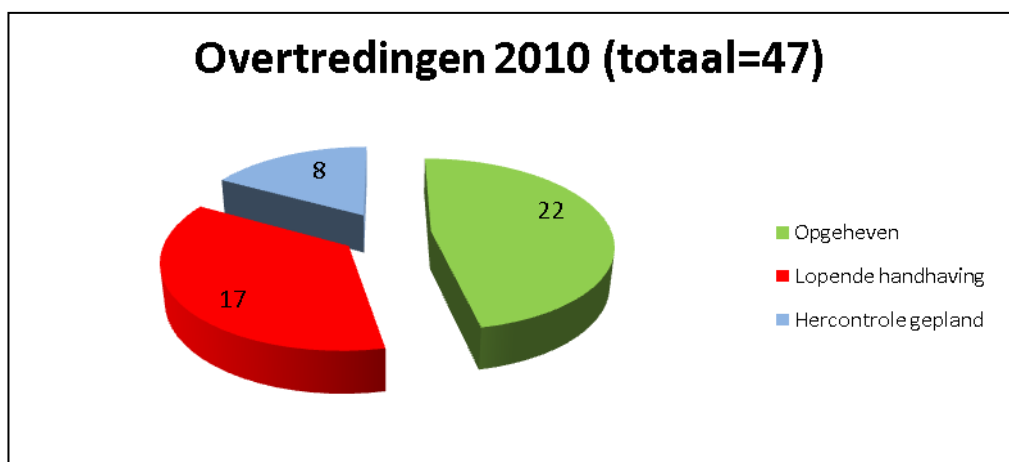
Op basis van een inspectieoordeel 'slecht' wordt in vrijwel alle geconstateerde gevallen door het bevoegd gezag handhaving ingezet. Zowel in 2009 als in 2010 komt het één keer voor dat een oordeel 'slecht' niet als overtreding wordt benoemd.

- In 2009 betreft het een beargumenteerde keuze van het inspectieteam om aan het oordeel 'slecht' geen overtreding te verbinden.
- In 2010 betreft het een bedrijf waarbij een wijziging van de vergunning is aangevraagd, waarna het bedrijf niet langer onder het Brzo valt.

In de onderstaande figuren wordt een overzicht gegeven van het aantal geconstateerde overtredingen en de huidige status.

Figuur 3. Aantal overtredingen in 2009 en huidige status.

Figuur 4. Aantal overtredingen in 2010 en huidige status.

Van de 32 overtredingen uit 2009 zijn er inmiddels 21 (ofwel 66%) beëindigd. Van de drie overtredingen die in figuur 3 als 'Anders' zijn benoemd, zijn er twee gerelateerd aan een bedrijf dat door middel van een wijzigingsvergunning niet langer onder het Brzo valt. Van de andere overtreding is de termijn verstreken, maar is hieraan door het bevoegd gezag nog geen opvolging gegeven.

Van de 47 overtredingen uit 2010 zijn er 22 beëindigd (ofwel 47%). Wanneer de overtreding nog niet is opgeheven, is sprake van een lopende handhavingstermijn of, wanneer die termijn is verstreken, van een inmiddels geplande hercontrole.

Bij de zes bedrijven waar de overtredingen uit 2009 nog niet zijn beëindigd wordt na de controle in 2010 waarbij dat is vastgesteld, de handhaving door het bevoegd gezag voortgezet. In één geval heeft het bedrijf een vergunningswijziging aangevraagd waardoor het niet langer onder het Brzo valt. Bij de overige vijf gevallen zijn de overtredingen door het bedrijf niet voortvarend opgepakt. Tevens zijn in die gevallen de opgelegde handhavingstermijnen door het bevoegd gezag regelmatig verlengd zonder noemenswaardige verbeteringen bij het bedrijf.

De beëindiging van de overtredingen is in 2009 drie keer en ook in 2010 drie keer niet schriftelijk door het bevoegd gezag aan het betreffende bedrijf meegedeeld. Het niet schriftelijk meedelen van de beëindiging van een overtreding is in drie van deze gevallen de standaard werkwijze van het betrokken bevoegd gezag. Deze is ook vastgelegd in een schriftelijke procedure.

De inzet van handhavinginstrumenten door het bevoegd gezag in 2009 en 2010 betreft in 88% gevallen een ambtelijke handhavingbrief, een waarschuwing of een eis. Tevens blijkt dat ook zwaardere instrumenten worden ingezet. In 12% van de overtredingen is direct bestuurlijk ingegrepen met een voornemen last onder dwangsom, een last onder dwangsom en in één geval met een preventieve stillegging.

Momenteel ontbreekt een gezamenlijke landelijke handhavingstrategie voor de naleving van het Brzo. Door het programma LAT Risicobeheersing Bedrijven wordt hieraan gewerkt.

3.5 Wet veiligheidsregio's en planvorming

In het kader van de planvorming voeren veiligheidsregio's een risicoanalyse uit en stellen een wettelijk verplicht risicoprofiel op. De aanwezige Brzo-bedrijven in de risico-inventarisaties worden genoemd bij de potentiële risicobronnen. In de beschikbare risicoprofielen vallen deze bedrijven met het ramptype 'ongevallen met gevaarlijke stoffen' in de categorie met een 'aanzienlijke impact' en een kans die 'zeer onwaarschijnlijk' is.

Deze positionering van Brzo-bedrijven in het risicoprofiel is te verklaren door het feit dat de grens voor de mogelijke impact van het maatgevende ongevalsscenario is getrokken bij meer dan tien doden en ernstig gewonden buiten het terrein van de inrichting. De onwaarschijnlijkheid van een ongeval is het gevolg van het uitgangspunt dat alle voorgeschreven maatregelen (inclusief een aangewezen bedrijfsbrandweer) worden meegenomen in de bepaling van een kans op het ongeval. Het falen van voorzieningen en maatregelen wordt hierin niet betrokken.

Volgens de veiligheidsregio's levert de score op de vijf elementen van het VBS niet het overzicht op van de bedrijven die in het kader van de brandweezorg, de rampenbestrijding en crisisbeheersing een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid opleveren.

Aanwijzing bedrijfsbrandweer

De prioriteit in het aanwijsbeleid ligt vooralsnog bij de VR-bedrijven en bedrijven met PGS-15 opslagplaatsen. Bij uitzondering is in het verleden een Pbzo-bedrijf aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig.

Bij de beoordeling en aanwijzing van de bedrijven voor een bedrijfsbrandweer is de stand van zaken als volgt:

- Eén bedrijf is aangewezen.
- Eén bedrijf is aangewezen maar nog niet operationeel.
- Bij één bedrijf is het aanwijstraject in het eindstadium.
- Zes bedrijven hebben een bedrijfsbrandweerrapport ingediend. Op basis van deze rapportage heeft het bevoegd gezag geoordeeld dat een bedrijfsbrandweer niet noodzakelijk is.
- De overige 18 bedrijven zijn in het verleden niet door het gemeentebestuur aangeschreven. Hier is dus geen bedrijfsbrandweerrapport beschikbaar. De veiligheidsregio's zullen de aanwijsprocedure hiervoor opstarten.

Rampbestrijdingsplan

Van de 27 bedrijven zijn er 14 VR-bedrijven en 13 Pbzo-bedrijven. Voor Pbzo-bedrijven is de veiligheidsregio niet verplicht om een rampbestrijdingsplan op te stellen.

- Er zijn acht VR-bedrijven waarvoor een rampbestrijdingsplan beschikbaar is.
- Er is één VR-bedrijf dat door een wijziging van de vergunning in 2011 niet langer onder het Brzo valt.
- Voor vijf VR-bedrijven is in het verleden door het gemeentebestuur en daarna door de veiligheidsregio nog geen rampbestrijdingsplan opgesteld. Dit zijn drie chroombedrijven die sinds 2009 VR-plichtig zijn, één bedrijf met vetopslag en één bedrijf waarover heeft het gemeentebestuur in het verleden het expliciete besluit genomen heeft om geen rampbestrijdingsplan op te stellen. Door de betrokken veiligheidsregio's wordt op dit moment voorrang gegeven aan bedrijven met een hoger risicoprofiel.

Risico- en crisiscommunicatie

Voor de plannen gericht op de risico- en crisiscommunicatie wordt thans nog gewerkt met de algemene plannen, die gebaseerd zijn op de verplichtingen uit de inmiddels vervallen Wet rampen en zware ongevallen. Deze bestaande crisiscommunicatieplannen zijn gebaseerd op de inzet van waarschuwingssirenes en de regionale rampenzenders. Gelet op de invoerings- en overgangsbepalingen in de Wvr zijn specifieke risico- en crisiscommunicatieplannen voor Brzo-bedrijven nog niet beschikbaar. Het crisisplan moet uiterlijk 1 oktober 2011 zijn vastgesteld.

3.6 Slotbeschouwing

Een overzicht van de resultaten wordt gegeven in bijlage 2.

De Brzo-bedrijven zijn de meest risicovolle bedrijven, de criteria voor aanwijzing van een Brzo-bedrijf zijn op Europees niveau vastgesteld. Deze bedrijven zijn verplicht om op basis van een VBS geschikte procedures op te stellen en te implementeren om deze risico's beheersbaar te maken en te houden. Als deze borging ontbreekt of onvoldoende is, is er sprake van grotere risico's.

In de quickscan is het oordeel van het Brzo-inspectieteam over het VBS van de bedrijven beschouwd als een belangrijke indicator voor de borging van de veiligheid. De 27 geselecteerde bedrijven zijn bedrijven waarvan in 2009 en/of 2010 tenminste twee elementen van het VBS als 'slecht' zijn beoordeeld. Er heeft geen beoordeling plaatsgevonden van de naleving van andere voorschriften van het Brzo of van andere regelgeving.

De resultaten geven een beeld van de borging van de veiligheid van Brzo-bedrijven in de onderzochte periode en van de mate waarin het handelen van de bedrijven en het bevoegd gezag heeft geleid tot het ongedaan maken van tekortkomingen. Er kan geen indicatie worden gegeven van de kans op ernstige incidenten als gevolg van de geconstateerde tekortkomingen. Om een breder inzicht te krijgen in de veiligheidsituatie bij deze bedrijven is aanvullende en actuele informatie noodzakelijk, ondermeer over de aard en het nalevinggedrag van het bedrijf en over de ligging van het bedrijf ten opzichte van kwetsbare bestemmingen. Ook het feit of waar nodig het bedrijfsbrandweerrapport is beoordeeld en of er een rampbestrijdingsplan aanwezig is, speelt daarbij een rol.

4 Conclusies

Bedrijvenselectie

- De gehanteerde selectiecriteria leveren 27 bedrijven op met meerdere overtredingen van het Brzo in 2009 en/of 2010. Deze overtredingen zijn gebaseerd op vijf geselecteerde elementen van het voorgeschreven VBS en vormen een goede indicatie van de mate van borging van de veiligheid.
- Om situaties met verhoogde risico's in beeld te brengen is aanvullende informatie van het bevoegd gezag noodzakelijk, ondermeer over de aard en het nalevinggedrag van het bedrijf en de ligging van het bedrijf ten opzichte van kwetsbare bestemmingen. Ook het feit of waar nodig het bedrijfsbrandweerrapport is beoordeeld en of er een rampbestrijdingsplan aanwezig is, speelt daarbij een rol.
- Het bedrijf Chemie-Pack vormde door de brand in januari 2011 de aanleiding voor deze quickscan. Hier werd tijdens Brzo-inspecties in 2009 en 2010 slechts één van de vijf geselecteerde VBS-elementen als 'slecht' beoordeeld. Dit bedrijf zou daardoor geen deel uitmaken van de nadere analyse in de quickscan.

Naleving door bedrijven

- Van de 17 bedrijven waarbij in 2009 overtredingen zijn geconstateerd hebben 11 bedrijven deze overtredingen inmiddels opgeheven. Van de 17 bedrijven met overtredingen in 2010 hebben 8 bedrijven alle overtredingen opgeheven.
- Er zijn 12 bedrijven met nog openstaande overtredingen: 6 bedrijven met overtredingen uit 2009 en 9 bedrijven met overtredingen uit 2010. Er zijn drie bedrijven waar zowel in 2009 als 2010 overtredingen zijn geconstateerd.
- Voor de overtredingen uit 2010 is dat niet opmerkelijk aangezien deze overtredingen soms pas in de tweede helft van 2010 zijn geconstateerd. Voor de 6 bedrijven met overtredingen uit 2009 wordt geconstateerd dat het bedrijf er meer dan een jaar voor nodig heeft om de overtreding op te heffen.

Aard van de overtredingen

- De overtredingen zijn te omschrijven als aanzienlijke tekortkomingen in het VBS. Geconstateerd zijn onder andere een niet actueel noodplan, een onvolledige risico-identificatie, het ontbreken van een onderhoudsmanagementsysteem en het ontbreken van een procedure voor analyse van ongevallen en 'bijna-ongevallen'. Hieruit blijkt dat het bedrijf de risico's onvoldoende in beeld heeft en onvoldoende kritisch naar de eigen werkwijze kijkt. De risico's worden daardoor onvoldoende beheerst.

Handhaving

- Een oordeel 'slecht' van het Brzo-inspectieteam leidt in vrijwel alle gevallen tot het benoemen van een overtreding door het bevoegd gezag conform de landelijk vastgesteld toezichtmethodiek. In alle gevallen wordt op basis van een overtreding handhaving ingezet. Daarmee wordt door het bevoegd gezag conform de landelijke afspraken gereageerd op constatering van het Brzo-inspectieteam.
- Bij de inzet van handhaving start het bevoegd gezag meestal met de inzet van relatief lichte instrumenten, zoals een waarschuwing, een eis of een ambtelijke handhavingbrief. Waar dat nodig wordt geacht gezag worden ook zwaardere instrumenten ingezet, zoals een dwangsom of preventieve stillegging.
- Bij 12 bedrijven waar de overtredingen uit 2009 en 2010 nog niet zijn opgeheven lopen nog handhavingstermijnen of is een hercontrole gepland. Hier is de handhaving nog niet afgerond.

- Bij de zes bedrijven waarbij de overtredingen uit 2009 nog niet zijn opgeheven worden de opgelegde termijnen door het bevoegd gezag niet voldoende gehandhaafd.

Rampbestrijdings- en communicatieplannen

- Niet voor alle bedrijven waarvoor de gemeenten in het verleden een rampbestrijdingsplan hadden moeten opstellen, blijkt dat ook daadwerkelijk beschikbaar te zijn. Nu deze bevoegdheid per 1 oktober 2010 is overgedragen aan de veiligheidsregio's, wordt door de betrokken veiligheidsregio's voorrang gegeven aan bedrijven met het hoogste risicoprofiel.
- Specifieke risico- en crisiscommunicatieplannen voor Brzo-bedrijven zijn nog niet beschikbaar. Voor de crisiscommunicatieplannen werken de veiligheidsregio's in de invoeringsfase van de Wvr met de bestaande algemene plannen.

Bijlage 1. Motie van Tongeren

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2010–2011

26 956 Beleidsnota Rampenbestrijding

Nr. 80
MOTIE VAN HET LID VAN TONGEREN C.S.
Voorgesteld 13 januari 2011

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende, dat uit meerdere recente rapporten van de VROM-Inspectie blijkt dat 58% van de chemische bedrijven de brandveiligheid niet op orde heeft;

overwegende, dat er nu snel helderheid moet komen over de actuele veiligheidssituaties op locaties met bedrijven in dezelfde gevaarcategorie als Chemie-Pack;

verzoekt de regering om via een quickscan snel in kaart te brengen op welke plekken het risico van een soortgelijke brand aanwezig is en of de crisisplannen en de handhaving daar op orde zijn;

verzoekt de regering tevens om in de quickscan te kijken of de communicatieplannen richting burgers adequaat zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Tongeren
Kuiken
Ouwehand
Paulus Jansen
Dijkstra

Bijlage 2. Resultaten per bedrijf

De tabel geeft een overzicht van:

- Bedrijfsnummer.
- Brzo-categorie van het bedrijf: VR-bedrijf of Pbzo-bedrijf.
- Naam van de 27 geselecteerde bedrijven.
- Wabo bevoegd gezag: gemeente of provincie.
- Veiligheidsregio waaronder het bedrijf valt.
- Aantal overtredingen van Brzo-inspectie in 2009.
- Aantal openstaande overtredingen van Brzo-inspectie in 2009.
- Aantal overtredingen van Brzo-inspectie in 2010.
- Aantal openstaande overtredingen van Brzo-inspectie in 2010.
- Totaal aantal niet opgeheven overtredingen.
- Aanwijzing door de veiligheidsregio voor een bedrijfsbrandweer.
- Aanwezigheid van een rampbestrijdingsplan.

De selectie van bedrijven is tot stand gekomen uitsluitend op basis van de beoordeling van het veiligheidsbeheersysteem (VBS) tijdens Brzo-inspecties in 2009 en 2010.

Op basis van het oordeel "slecht" door het Brzo-inspectieteam is deze selectie tot stand gekomen. Dit oordeel is gebaseerd op de bevindingen tijdens de Brzo-inspectie, die te herleiden zijn naar het systeem van borging van de veiligheid. Dit heeft er toe geleid dat bij alle geselecteerde bedrijven overtredingen zijn vastgesteld, die gevolgd zijn door een handhavingstraject.

Er heeft geen beoordeling plaatsgevonden van de andere voorschriften van het Brzo of van andere van toepassing zijnde regelgeving. Deze aanpak is daarmee eenduidig en robuust, maar geeft geen volledig beeld over de actuele risico's of het volledig naleefgedrag van een bedrijf

Nr	Brzo cat.	Naam	Wabo BG	Veiligheidsregio	Overtr. 2009	Openstaand 2009	Overtr. 2010	Openstaand 2010	Niet opgeheven 2009-2010	Aanwijzing bedrijfsbrandweer ²	Ramp bestrijdingsplan ¹
1	Pbzo	Akzo Nobel Functional Chemicals	Gem. Arnhem	Gelderland Midden			2			oordeel nee	Pbzo
2	Pbzo	Brenntag Nederland	Gem. Zwijndrecht	Zuid-Holland Zuid	1	1	2	1	2	ja	Pbzo
3	VR	D.W. van Rooijen en zn. Warehousing	Gem. Spijkenisse	R'dam Rijnmond			2			geen bbr	ja
4	VR	Dekker Tankopslag	Gem. Ouderkerk	Hollands Midden			5			geen bbr	nee
5	VR	Den Hartogh Exploitatiemaatschappij	Gem. Moerdijk	Mid. West Brabant	2					ja	ja
6	Pbzo	Denka International	Gem. Barneveld	Gelderland Midden	2		2			geen bbr	Pbzo
7	VR	DMI Europe	Gem. Zwolle	IJsselland	2	2			2	geen bbr	nee
8	Pbzo	Enthone	Gem. Den Bosch	Brabant Noord			6	4	4	geen bbr	Pbzo
9	VR	ForFarmers ³	Gem. Almelo	Twente	2	2			2	geen bbr	geen Brzo
10	VR	Technochroom Nijkerk	Gem. Nijkerk	Gelderland Midden			3			geen bbr	nee
11	VR	DL Freight Management (Holtima-Nesotra)	Gem. Vlaardingen	R'dam Rijnmond	1		1			geen bbr	ja
12	Pbzo	Jansen Chroom	Gem. Enschede	Twente	2					geen bbr	Pbzo
13	VR	Koole Tankstorage Nijmegen	Gem. Nijmegen	Gelderland Zuid	1		2			oordeel nee	nee ⁴
14	VR	Loodet	Gem. Breda	Mid. West Brabant	1		3	2	2	geen bbr	ja
15	Pbzo	Lydia van de Werken Beheer	Gem. Tilburg	Mid. West Brabant			3	3	3	geen bbr	Pbzo
16	VR	Mond & Riksen	Gem. Arnhem	Gelderland Midden	2					oordeel nee	ja
17	VR	North Sea Group Storage (Zwolle)	Gem. Zwolle	IJsselland	2					ja	ja
18	Pbzo	North Sea Group Storage (Schiedam)	Gem. Schiedam	R'dam Rijnmond	4					geen bbr	Pbzo
19	Pbzo	Organik Kimya Netherlands	Prov. Zuid-Holland	R'dam Rijnmond			6	6	6	geen bbr	Pbzo
20	Pbzo	PPG Coatings (Tiel)	Prov. Gelderland	Gelderland Zuid	2					oordeel nee	Pbzo
21	Pbzo	Primagaz Nederland	Gem. Texel	N.Holland Noord			1			geen bbr	Pbzo
22	Pbzo	Robo Gascentrale	Gem. Nijkerk	Gelderland Midden			2	2	2	geen bbr	Pbzo
23	VR	Stork Veco	Gem. Brummen	N.O. Gelderland	2	2	2	2	4	geen bbr	nee
24	VR	Tanatex Chemicals	Gem. Ede	Gelderland Midden	2					oordeel nee	ja
25	Pbzo	Noord Nederlandse Tankopslag Ucon	Gem. Sneek	Fryslân	3	3	2	2	3 ⁵	geen bbr	Pbzo
26	Pbzo	Vecom Group	Prov. Zuid-Holland	R'dam Rijnmond			3	3	3	geen bbr	Pbzo
27	VR	VTK Fritom	Gem. Oldambt	Groningen	1	1			1	oordeel nee	ja
					32	11	47	25	34		

¹ Voor een Pbzo-bedrijf geldt geen wettelijke verplichting voor het opstellen van een rampbestrijdingsplan.

² Aanwijzing bedrijfsbrandweer: Oordeel nee: beoordeling van het bedrijfsbrandweerrapport heeft geresulteerd in geen aanwijzing. Geen bbr: geen bedrijfsbrandweerrapport aanwezig.

³ Bedrijf valt als gevolg van wijziging van de vergunning in 2011 niet langer onder het Brzo.

⁴ Gemeentebestuur heeft expliciet besloten om geen rampbestrijdingsplan op te stellen.

⁵ Betreft 3 overtredingen uit 2009 waarvan er 2 in 2010 opnieuw zijn vastgesteld.

Bijlage 3. Criteria, bedrijveselectie en toetsingskader

Criteria

Om een actueel beeld te krijgen is gewerkt met informatie uit de Brzo-inspecties die zijn uitgevoerd in 2009 en 2010. Van de 416 Brzo-bedrijven zijn er 387 bedrijven waarvan de database gegevens bevat uit inspecties in 2009 en/of 2010. Van deze bedrijven zijn vervolgens de gegevens uit de Brzo-inspecties geanalyseerd met behulp van het toetsingskader.

Van de overige 29 bedrijven was geen enkele informatie over 2009 of 2010 in de database ingevoerd. Bij een nadere beschouwing bleek dit in alle gevallen goed verklaarbaar, onder andere vanwege het opstarten van nieuwe bedrijven of vanwege later geplande inspecties. Deze 29 bedrijven zijn daarom niet opgenomen in de selectie.

Van de 387 Brzo-bedrijven zijn de resultaten geanalyseerd van de Brzo-inspecties in 2009 en 2010 die betrekking hebben op het VBS. Voor de quickscan zijn de volgende vijf elementen van het VBS gekozen die het meest relevant zijn voor het doen van uitspraken over de borging van de veiligheidsituatie:

- Identificatie gevaren/beoordeling risico's.
- Beheersing van de uitvoering.
- Wijze waarop wordt gehandeld bij wijzigingen.
- Planning voor noodsituaties.
- Toezicht op de prestaties.

Een inspectieteam kan per VBS-element de volgende vier beoordelingen geven: 'goed', 'redelijk', 'matig' en 'slecht'. Voor het onderzoek is eerst gekeken naar de mate waarin maatregelen zijn *geïmplementeerd*. Wanneer daarover geen oordeel beschikbaar was is gekeken naar de mate waarin maatregelen als *geschikt* zijn beoordeeld.

Deze aanpak resulteert in een indeling van de bedrijven in drie groepen:

1. Bedrijven waarvan alle vijf genoemde VBS-elementen in 2009 of 2010 als 'redelijk' of 'goed' zijn beoordeeld.
2. Bedrijven die niet in groep 1 of 3 vallen, de zogenoemde middengroep.
3. Bedrijven waarvan twee of meer van de genoemde VBS-elementen in 2009 en/of 2010 als 'slecht' zijn beoordeeld.

Bedrijven met het oordeel 'matig' zijn niet geselecteerd voor nader onderzoek. Verder is bij de bedrijveselectie geen gebruik gemaakt van nalevings- en handhavinginformatie over andere wet- en regelgeving van deze Brzo-bedrijven.

Bedrijveselectie

1. Bedrijven met vijf VBS-elementen als 'redelijk' of 'goed' beoordeeld.
Van de 387 bedrijven zijn er 13 waarvan alle vijf genoemde VBS-elementen op het criterium *geïmplementeerd* zijn beoordeeld en die op al deze elementen zijn beoordeeld als 'redelijk' of 'goed'. Omdat als gevolg van het cyclisch karakter van de Brzo-inspecties niet alle bedrijven in de jaren 2009 en 2010 ook op alle vijf de VBS-elementen zijn beoordeeld geeft dit cijfer een vertekend beeld. Indien de bedrijven uit de middengroep worden meegenomen waarbij tenminste

drie van de VBS-elementen zijn beoordeeld en die allemaal als 'redelijk' of 'goed' zijn beoordeeld, zou deze groep toenemen tot 91 bedrijven.

2. Middengroep.

De middengroep bevat 346 bedrijven die niet in overige twee groepen vallen. Op deze groep is geen nadere analyse uitgevoerd.

3. Bedrijven met twee of meer elementen als 'slecht' beoordeeld

Er zijn 28 bedrijven waar twee of meer van de genoemde VBS-elementen als 'slecht' zijn beoordeeld:

- De 25 bedrijven waarover in fase 1 van de quickscan is gerapporteerd. Deze waren geselecteerd op basis van het criterium *geïmplementeerd*. Hiervan blijkt één bedrijf per 1 januari 2011 gestopt te zijn met de activiteiten.
- Er blijken daarnaast drie bedrijven te zijn waarvan tenminste twee keer of vaker het oordeel 'slecht' is gegeven op het criterium *geschikt*. Deze drie bedrijven zijn aan de selectie toegevoegd. Deze zijn toegevoegd omdat er meerdere bedrijven zijn die vanwege het cyclische karakter van de Brzo-inspecties in het geheel geen oordeel hebben over het criterium *geïmplementeerd* in de jaren 2009 en 2010. Van deze bedrijven is vervolgens gekeken naar het oordeel over het criterium *geschikt*.

Deze aanpak resulteert in 27 bedrijven die voor fase 2 zijn geselecteerd voor nader onderzoek.

Bij het bedrijf Chemie-Pack werd tijdens Brzo-inspecties in 2009 en 2010 slechts één VBS-element als 'slecht' beoordeeld. Dit bedrijf, dat door de brand in januari 2011 feitelijk de aanleiding vormde voor deze quickscan, zou daarmee niet geselecteerd zijn voor nadere analyse.

Toetsingskader

Handhaving en beëindiging van overtredingen

De VI is vervolgens bij deze bedrijven nagegaan of het oordeel 'slecht' van het inspectieteam door het bevoegd gezag is aangemerkt als een overtreding, of er vervolgens handhavend is opgetreden en tenslotte of inmiddels is vastgesteld dat de overtreding is beëindigd. Als de overtreding nog niet is beëindigd is nagegaan of er termijnen zijn vastgesteld waarbinnen de overtreding alsnog moet zijn beëindigd.

Daarnaast is vastgesteld binnen welke termijn het inspectierapport aan het bedrijf is verzonden. Door het programma LAT Risicobeheersing Bedrijven is daarover de landelijke afspraak gemaakt dat een inspectierapport binnen acht weken aan het betrokken bedrijf dient te worden verzonden.

Rampbestrijdings- en communicatieplannen

Voor het onderzoek is aan de betrokken 13 veiligheidsregio's de vraag voorgelegd om de stand van zaken te geven rond het beleidsplan, het risicoprofiel en de plannen voor de risico- en crisiscommunicatie.

Op grond van de invoerings- en overgangsbepalingen in de Wvr gelden de volgende termijnen voor het vaststellen van de genoemde plannen:

- Het risicoprofiel moet op 1 mei 2011 zijn vastgesteld.
- Het beleidsplan moet 1 juni 2011 gereed zijn.
- Het crisisplan moet uiterlijk twaalf maanden na de inwerkingtreding van de Wvr voor de eerste keer zijn vastgesteld en wel op 1 oktober 2011.

Tot genoemde data zijn de documenten van toepassing die eerder op grond van de inmiddels vervallen Wet rampen en zware ongevallen zijn vastgesteld. Er is geen onderzoek gedaan naar de aanwezigheid en actualiteit van deze 'oude' documenten die binnenkort vervallen. De focus van het onderzoek is gericht op de inspanningen die de veiligheidsregio's verrichten om het beleid en de nieuwe planvorming volgens de Wvr op orde te krijgen.